

УДК 811.411.21

Гарасимчук Надія

**ВДОСКОНАЛЕННЯ
МИСТЕЦТВА
ПРОФЕСІЙНОГО
ПЕРЕКЛАДАЧА З АРАБСЬКОЇ
МОВИ З УРАХУВАННЯМ
ОСОБЛИВОСТЕЙ
МІЖКУЛЬТУРНОЇ
КОМУНІКАЦІЇ**

Стаття присвячена аналізу варіантів вдосконалення мистецтва професійного перекладача з арабської мови з урахуванням особливостей міжкультурної комунікації на основі рекомендацій арабських фахівців-лінгвістів та досвіду міжкультурної комунікації представників арабських країн.

Ключові слова: міжкультурна комунікація, арабська мова, переклад, арабська лінгвістика.

Постановка проблеми. Важливість перекладу полягає в зміцненні комунікації та взаєморозуміння між цивілізаціями. Переклад сприяє збереженню культурної спадщини, тим самим покращуючи професію перекладача та підкреслюючи роль перекладачів у передачі літературних, наукових та художніх творів з однієї мови на іншу. Актуальність дослідження зумовлена зростаючим інтересом до вивчення арабської мови з урахуванням широкого спектру міжкультурної комунікації між представниками арабської нації та інших регіонів світу.

Метою статті є визначення оптимальних моделей вивчення арабської мови з використанням рекомендацій арабських лінгвістів та фахівців з міжкультурної комунікації.

Аналіз актуальних досліджень і публікацій. Основу використаних у дослідженні публікацій складають праці арабських науковців, зокрема, співробітників Саудівського прес-агентства [1] та Арабської інформаційної мережі «Мактабук» [2].

Виклад основного матеріалу. Переклад – це незалежна форма мистецтва, що спирається на творчість, лінгвістичну чутливість та здатність поєднувати культури. Він дає людству можливість спілкуватися та користуватися досвідом один одного. Мови відіграють життєво важливу роль у розвитку та забезпеченні культурного різноманіття та міжкультурного діалогу. Крім того, мовне різноманіття є фундаментальним фактором гармонійного спілкування між народами. Переклад залишається благородною професією, зосередженою на інтелектуальній діяльності та культурно-творчій сфері, що призводить до зближення культур і народів та поширення їхніх різноманітних знань у більш широкому сенсі, а не обмежуючись місцевою громадою.

Експерти вважають, що переклад – це не просто перетворення слів з однієї мови на іншу, а пошук семантичного еквівалента в цільовій мові та реконструкція цілих речень або абзаців, використовуючи різні слова, щоб передати емоційну інтенсивність та викликати таку ж реакцію у читачів. Це вимагає глибокого розуміння не лише цільових мов, а й різноманітних культур, що стоять за ними. Незважаючи на величезний прогрес у системах машинного перекладу та програмному забезпеченні, а також їхню здатність обробляти величезні обсяги тексту, машини все ще мають обмежену здатність сприймати контекст, ідеї та культуру.

Виразна майстерність письменників – це унікальна характеристика, якою володіють ті, хто може створювати красиві метафори, щоб викликати сильні емоції. Це часто є результатом наполегливої творчої праці. Естетичну красу та дух великих літературних творів неможливо передати лише за допомогою технологічного прогресу та електронного перекладу. Це підкреслює, що переклад – творча справа, яка вимагає

культурної обізнаності, лінгвістичної чутливості та глибокого розуміння сучасних тенденцій, щоб залишатися мостом, який з'єднує народи та сприяє глибшому розумінню людства.

Міжнародний день перекладу щорічно відзначається 30 вересня з метою популяризації професії перекладача в усьому світі. Ідея цього дня була запропонована Міжнародною федерацією перекладачів 30 вересня 1991 року, щоб визнати ключову роль перекладачів у сприянні міжкультурному діалогу та обміну знаннями між народами світу. Він також має на меті захистити це благородне мистецтво, яке завжди було засобом зближення націй шляхом передачі інтелектуального доробку творців у всіх галузях від їхніх мов оригіналу до інших лінгвістичних горизонтів. Міжнародний день перекладу – це можливість відзначити роботу фахівців з мов, які відіграють вирішальну роль у зближенні країн, народів і культур, сприянні діалогу, взаєморозумінню та співпраці, а також сприянні розвитку та просуванню глобального миру та безпеки. Передача літературних або наукових творів, включаючи відповідний переклад, усний переклад та термінологію, є необхідною для підтримки ясності, позитивної атмосфери та продуктивності в міжнародному публічному дискурсі та міжособистісному спілкуванні.

Перекладачі відіграють життєво важливу роль у нашому повсякденному житті та в передачі культур загалом. Це тому, що світ навколо нас розмовляє багатьма мовами, деякі з яких ми можемо не знати, і нам потрібен хтось, хто б їх переклав. Саме це може зробити перекладач. Будь-хто, хто має здатність розуміти інші мови та перекладати їх на нашу рідну мову, суттєво впливає на культурний обмін. Завдяки кваліфікованим перекладачам ми можемо дізнатися про інші країни та їхні культури, і вони відіграли важливу роль у побудові мостів спілкування та порозуміння з народами, які розмовляють

мовами, відмінними від нашої. У цій статті ми обговоримо роль перекладачів у культурі та те, як присутність кваліфікованих перекладачів вплинула на різні аспекти життя.

Перекладач – це людина, яка має здатність розуміти одну або декілька іноземних мов і може розмовляти та перекладати їх на рідну мову. Люди з навичками перекладу працюють над перетворенням текстів та розмов, написаних певною іноземною мовою, на рідну мову для людей, які не розуміють іноземної мови. Тому в будь-якій іноземній чи міжнародній компанії ви знайдете спеціальний відділ перекладів, який включає низку людей, що мають навички перекладу з кількох мов, щоб компанія могла легко спілкуватися та розуміти інші країни.

Одна з найважливіших ролей, яку відіграють люди, що володіють перекладацькими навичками, у нашому житті загалом та культурному житті зокрема, полягає у передачі різних культур між народами та країнами. Люди, які володіють навичками перекладу, допомагають створювати мости комунікації між кількома країнами, а також передавати культуру цих країн, перекладаючи їхню культуру та соціальне життя.

Присутність людей, які загалом володіють перекладацькими навичками, допомогла в передачі знань, наук, а також різноманітних видів мистецтва та літератури, що зустрічаються в інших іноземних країнах, мовою яких ми не розмовляємо або не розуміємо. Все це дозволило країнам брати участь та динамічно взаємодіяти з іншими іноземними країнами навколо них, а також отримувати від цього вигоду для розбудови цивілізацій та розвитку культури. Саме в арабо-ісламській культурі ранішні мусульманські перекладачі вперше намагалися перенести культури інших народів на арабську мову, щоб отримати з них неабияку користь для подальшої еволюції ісламської культури.

Значення перекладача впливає з його фундаментальної ролі у зміцненні відносин між країнами та їхніми народами шляхом

перекладу різних подій, що відбуваються в цих країнах. Таким чином, це допомагає різним народам легко та в режимі реального часу розуміти, що відбувається навколо них, а також досягнення чи нещастя інших країн. Це дає народам і країнам можливість об'єднати зусилля та підтримати одне одного або обмінятися вітаннями у разі досягнення видатних досягнень.

Для тих, хто хоче розпочати кар'єру в перекладі та хоче знати, як стати кваліфікованим перекладачем, є багато чого, що потрібно вивчити, аби опанувати цю справу. На сучасному висококонкурентному ринку перекладів, де так багато досвідчених перекладачів, постійний саморозвиток – найважливіший. Аби бути успішним перекладачем, ви повинні постійно вдосконалюватися, практикувати мову та ретельно вивчати її тонкощі. У цій статті буде запропоновано кілька важливих порад для кожного перекладача, які допоможуть вам навчитися стати кваліфікованим перекладачем та проявити себе в цій галузі. З огляду на велику кількість досвідчених перекладачів на ринку перекладу, вам як перекладачу неминуче потрібно розвивати свої навички та вдосконалюватися, щоб мати змогу конкурувати з цими людьми. Нижче ми розглянемо перелік найважливіших порад та основних рекомендацій, які мають допомогти стати досвідченим перекладачем, розвивати свої лінгвістичні навички та конкурувати з іншими перекладачами.

Перша базова порада щодо того, як стати вмілим перекладачем, полягає в необхідності стежити за опанованою мовою, регулярно читати книги, газети та інші види публікацій цими мовами. Це ефективно допоможе вам ознайомитися з останніми культурними тенденціями та стандартами цієї мови, одночасно підвищуючи точність та сучасність вашого перекладу.

Однією з найважливіших рекомендацій щодо того, як стати досвідченим перекладачем, є важливість вивчення різних форм перекладу цією мовою. Так, під час перекладу з будь-якої іноземної мови на іншу важливо розуміти різні форми перекладу, оскільки існує багато форм перекладу, включаючи буквальний, інтерпретаційний, культурний та творчий переклад. Кожна з представлених вище форм перекладу вимагає різних навичок і технік, тому важливо розуміти відмінності між ними та опанувати правильне використання кожного типу в його правильному контексті. Крім того, одним із найважливіших принципів того, як стати досвідченим перекладачем, є важливість розуміння культурного та лінгвістичного контексту тексту, який ви перекладаєте. Тобто, під час перекладу різних текстів вам потрібно розуміти цінності, вірування та звичаї мов, з якими ви працюєте, що, по суті, допоможе вам забезпечити точність вашого перекладу та його сумісність з культурою та мовою самого тексту.

Важливо дослідити різні теми, які можуть бути предметом вашої роботи як перекладача. Перш ніж почати перекладати будь-який текст на певну тему, важливо спочатку провести деякі дослідження з цієї теми. Це допоможе вам знайти необхідні терміни та основні фрази, які ви можете використовувати в цій темі, що зробить вашу термінологію точнішою та доречнішою.

Також, слід звертатися за допомогою та порадами досвідчених професійних перекладачів, особливо, коли вам це потрібно. Ви не можете рости та розвиватися, не навчаючись у інших, тому, якщо ви не впевнені у своїх перекладацьких навичках для певного завдання, важливо звернутися за допомогою до більш досвідченого колеги-перекладача. Досвідчений перекладач може допомогти вам отримати точні переклади та порадити вам найкращі практики перекладу. Не забувайте вчитися на його методах та способах мислення та розвивати їх.

Ще однією важливою рекомендацією щодо того, як стати досвідченим перекладачем, є необхідність використання

методів штучного інтелекту в перекладі, але лише в розумних межах та свідомо. Так, останніми роками використання штучного інтелекту в перекладацькій роботі набуло неабиякої популярності, і, звичайно, слід нехтувати його перевагами у власній перекладацькій роботі. Це дозволяє використовувати його для автоматизації певних аспектів процесу перекладу, допомагаючи скоротити час, витрачений на переклад, шляхом пришвидшення процесу перекладу текстів. Водночас це підвищує точність перекладу. Інструменти штучного інтелекту відіграють фундаментальну та важливу роль у виявленні помилок та невідповідностей у перекладах, що допомагає забезпечити точність та узгодженість кінцевого тексту.

Відтак ми не можемо також ігнорувати важливу роль, яку перекладач відіграє в різних економічних та дипломатичних сферах, оскільки він є сполучною ланкою між країнами. Люди з навичками перекладу є життєво важливими інструментами, які допомагають зміцнювати дипломатичні відносини та сприяють передачі та обміну новинами між країнами. Перекладачі відіграють ключову роль у передачі знань та інформації по всьому світу, а також допомагають у передачі цих знань між країнами. Фахівці, які володіють перекладацькими навичками, змінюють світ і додають культурну цінність, допомагаючи подолати комунікативні бар'єри між людьми, незалежно від того, чи працюють вони в комерційних цілях, чи в неурядовій організації. Ми також не можемо ігнорувати значну роль, яку відіграють люди з перекладацькими навичками в різних сферах бізнесу, як комерційних, так і некомерційних. Бізнес загалом, особливо міжнародний, звичайно, потребує досвідченого перекладача, оскільки наявність такої людини в різних компаніях чи підприємствах допомагає у перевірці різних контрактів з іноземними країнами. Так само, має особливу важливість

забезпечення відсутності помилок у формулюваннях контрактів, які могли б спричинити серйозні проблеми для бізнесу.

Список використаної літератури

اليوم الدولي للترجمة.. إبراز مهنة المترجم في دول العالم
URL: <https://www.spa.gov.sa/N2411233> (дата звернення: 27.04.2026).
URL: <https://www.maktabtk.com/blog/post/1006/-دور-الترجمة-في-التبادل-الثقافي> (дата звернення: 27.04.2026).

Harasymchuk Nadiya – student of the Faculty of International Relations, Political Science and Sociology of Odesa I. I. Mechnikov National University

IMPROVING THE ART OF PROFESSIONAL TRANSLATOR FROM ARABIC TAKING INTO ACCOUNT THE PECULIARITIES OF INTERCULTURAL COMMUNICATION

The importance of translation lies in strengthening communication and mutual understanding between civilizations. Translation contributes to the preservation of cultural heritage, thereby improving the profession of translator and emphasizing the role of translators in the transfer of literary, scientific and artistic works from one language to another. The relevance of the study is due to the growing interest in studying the Arabic language, taking into account the wide range of intercultural communication between representatives of the Arab nation and other regions of the world. We cannot ignore the important role that a translator plays in various economic and diplomatic fields, as he is a connecting link between countries. People with translation skills are vital tools that help strengthen diplomatic relations and facilitate the transmission and exchange of news between countries. Translators play a key role in the transfer of knowledge and information around the world, and also help in the transfer of this knowledge between countries. Professionals who have translation skills change the world

and add cultural value by helping to overcome communication barriers between people, whether they work for commercial purposes or in a non-governmental organization. We also cannot ignore the significant role that people with translation skills play in various business fields, both commercial and non-commercial. Business in general, especially international, of course, needs an experienced translator, as having such a person in various companies or businesses helps in the verification of various contracts with foreign countries. Likewise, it is of particular importance to ensure that there are no errors in contract wording that could cause serious problems for the business.

Keywords: *intercultural communication, Arabic language, translation, Arabic linguistics.*

*Рекомендовано до друку –
ст. викл., к. політ. н. Макух В. В.*

*Стаття надійшла в редакцію
14.05.2026 р*